

Қазақстан мен Ресей арасындағы тауар айналымына шолу

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

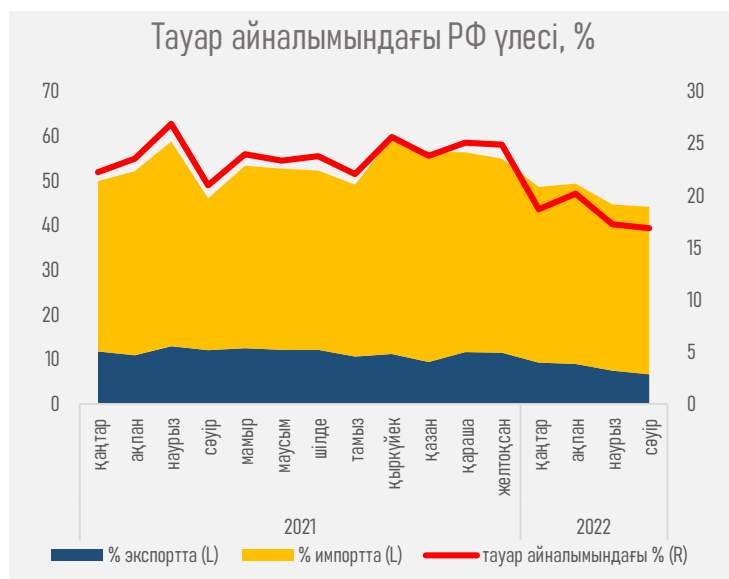
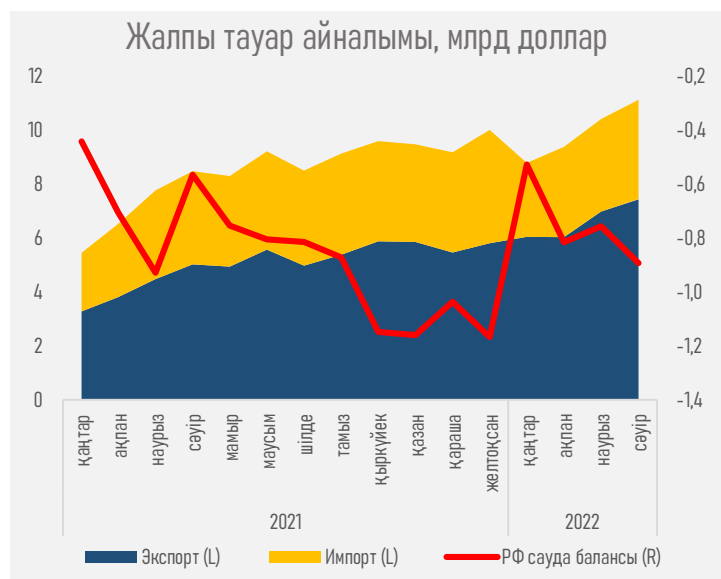
2022 жылғы қаңтар-сәуірге

Негізгі тенденциялар

- 2022 жылдың қаңтар-сәуір айларында ҚР тауар айналымы өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда экспорттың (+60%), сондай-ақ импорттың (+14%) өсуі есебінен 41% - ға, 39,7 млрд долларға дейін ұлғайды.
- Ағымдағы жылдың 4 айында ҚР мен РФ арасындағы тауар айналымы 6% - ға, 7,2 млрд долларға дейін, импорттың (+7%) және экспорттың (+3%) өсуі есебінен өсті.
- Бұл ретте РФ-ның ҚР тауар айналымындағы үлесі 4 айда 23% - дан 18% - ға дейін төмендеді. 2021 ж. экспорттағы үлесті қысқарту есебінен -4 п. т., импортта — 1 п. т.
- 2022 жылғы қаңтар — сәуірде РФ-ға экспорт құрылымында химия өнеркәсібі өнімдерінің (+7 п.т.), машиналар мен жабдықтардың (+2 п. т.) үлесі айтарлықтай өсті, ал минералдық өнімдер мен металдардың үлесі бірден тиісінше 5 және 2 п. т. қысқарды.
- Ресей Федерациясынан импорт құрылымында 2022 жылдың 4 айында азық-түлік тауарларының (+4 п.т.), металдар мен олардан жасалған бұйымдардың (+2 п. т.) үлесі машиналар мен жабдықтардың (-6 п. т.) үлесінің төмендеуімен едәуір өсті.
- Импорт көлемі, оның ішінде ресейлік тауарлар құнының өсуі есебінен ұлғайды.

- 2022 жылғы қаңтар — сәуірде 32 топтың 27-де 2021 жылғы қаңтар-сәуірмен салыстырғанда орта есеппен 24% - ға өнім бірлігі құнының өсуі байқалды.
- Осы жылдың 4 айында Ресей Федерациясымен теріс сауда балансы 11% -3,0 млрд долларға дейін кеңейді.
- Ресей импортының сақталып отырған елеулі көлемін ескере отырып, әскери іс-қимылдар басталғаннан кейін РФ-да бағаның күрт өсуі ҚР-дағы инфляциялық қысымды едәуір күшейтті.
- Ресей Федерациясымен сауда операциялары бойынша төлемдер құрылымында Ресей рублі басым. 2021 жылы рубль экспорт пен импорт үшін банктік төлемдер көлемінің 55% және 75% болды.
- Бұл ретте өткен жылы экспорт үшін рубль төлемдерінің көлемі 65%-ға, 3,1 млрд долларға дейін; импорт үшін -35% - ға, 13,8 млрд долларға дейін өсті.
- Айырбастау бағамдарының құбылмалылығы аясында экспорт/импорт (дебиторлық/кредиторлық берешек) бойынша есеп айырысуларды кейінге қалдырумен байланысты болуы мүмкін 2020 жылғы екінші жартыжылдықты қоспағанда, RUBKZT жұбы бойынша бағам Ресей Федерациясымен сауда операциялары бойынша рубль төлемдерінің көлемімен тығыз байланысты.

Қазақстанның тауар айналымы

РФ-мен тауар айналымының құрылымы

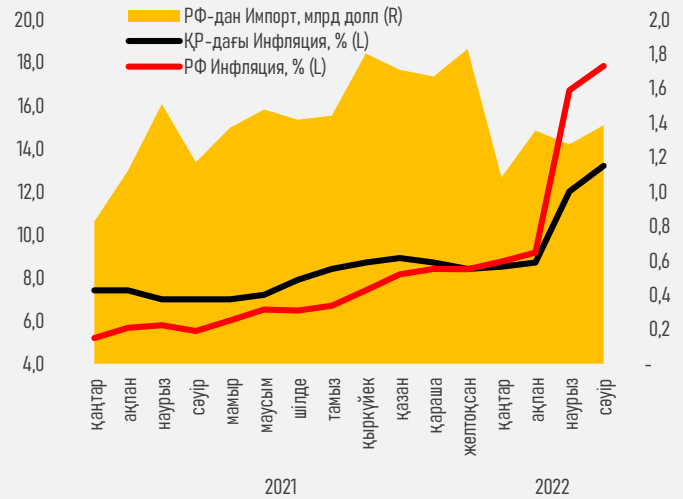

РФ-дағы баға өсуінің Қазақстандағы инфляцияға әсері

РФ тауарлары бағасының өзгеруі, мың доллар

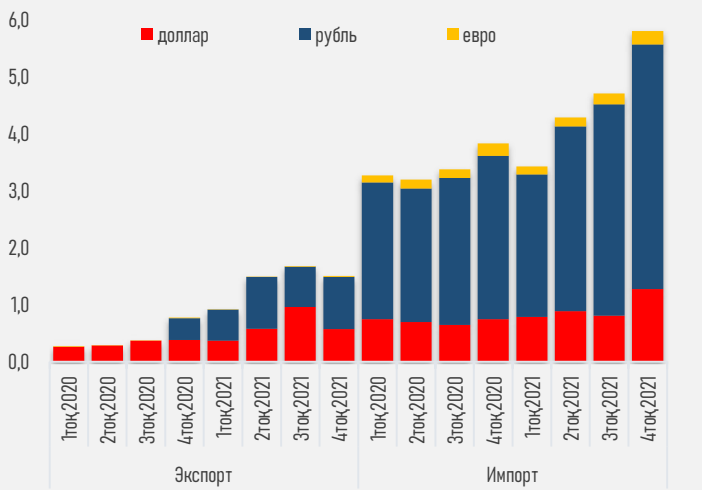

ҚР мен РФ инфляция динамикасы

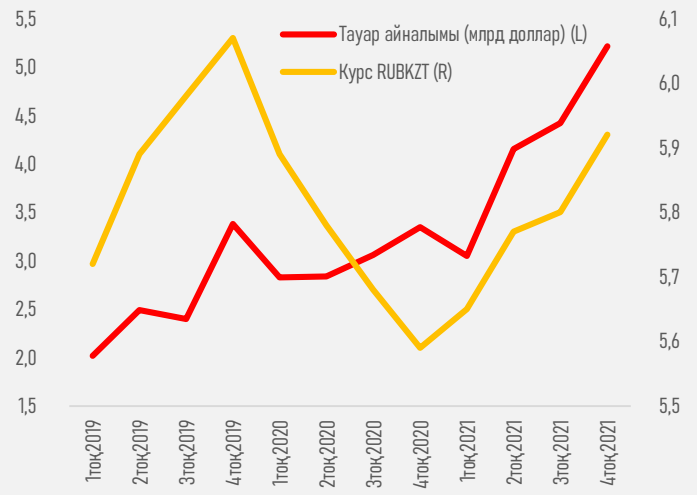
РФ-мен экспорттық-импорттық операциялар бойынша төлемдер

РФ-мен операциялар бойынша төлемдер құрылымы, \$млрд

Дереккөз: ЕЭК

РФ-мен рубль айналымы және RUBKZT курсы

© Қазақстан қаржыгерлер қауымдастығы, 2022

Резюме

2022 жылғы қаңтар — сәуірде Ресейдің Қазақстан тауар айналымындағы үлесі оның құндық көлемінің өсуіне қарамастан төмендеді. Төмендеу триггері Қазақстандағы қаңтар оқиғалары, содан кейін-Украинадағы соғыс қимылдарының басталуы және Ресей Федерациясына санкциялар енгізу болды.

Ресей экономикасының қайта бағдарлануы жағдайында-Қазақстаннан экспорт құрылымында минералды өнімдер мен металдардың азая аясында өңделген және дайын тауарлардың үлесі бұзылды.

ҚР-ға батыс елдерінен логистикалық жеткізу тізбегінің үзілуі Ресейден тұтыну тауарлары, химия өнеркәсібі өнімдері және минералдық өнімдер импортының өсуіне алып келді.

Бұл ретте импорттың құндық мәнде өсуіне, оның ішінде РФ-дағы тауарларға бағаның өсуі ықпал етті. Ағымдағы жылдың қаңтар-сәуір айларында Ресейде азық – түлік тауарларының ТБИ өсімі 15%, азық-түлік емес тауарларға-8,1% құрады. Бұл ретте Қазақстан үшін логистика мен айырбас бағамдарының әсерін ескере отырып, импорт үшін басым тауарлардың жекелеген топтарына бағалар төрттен бірге өсті.

Тиісінше, әскери қимылдары басталғаннан кейін Ресейдегі бағаның өсуі импортталатын инфляцияны жеделдету есебінен Қазақстандағы инфляциялық қысымды күшейтті.

Қазақстанның Ресеймен сауда операциялары бойынша төлемдерге келетін болсақ, олардың көлемі Ресей рублінің есептеулерінде, оның ішінде импорттық, сондай-ақ экспорттық операцияларда басым болуымен тұрақты өсуде.

Сонымен қатар, Қазақстан импортының құрылымында ағымдағы жылдың 4 айында РФ үлесі 40,8% — дан 38,5% - ға дейін, ЕО және АҚШ елдері-18,9% - дан 16,4% - ға дейін төмендеді, ал Азия елдерінің (Қытай, Корея және Жапония) үлесі 23,2% - дан 27,3% - ға дейін өсті.

Осылайша, RUB KZT жұбы бойынша курстың және РФ-мен сауда операциялары бойынша рубльдік төлемдер көлемінің тығыз корреляциясын, сондай-ақ Ресейде сақталып отырған бағаның өсуін ескере отырып (тек 17,1%), жақын арада ресейлік тауарлар импортының құндық көлемінің біртіндеп артуын күтуге болады.